

แผนพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขากัญชาและ
กัญชงทางการแพทย์

นโยบายเร่งรัดของผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สป.สธ. 27 กันยายน 2562

เป้าหมายปี ๒๕๖๓: จำนวนคลินิกการให้บริการกัญชาทางการแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย
นำร่องเขตสุขภาพละ ๑ แห่ง

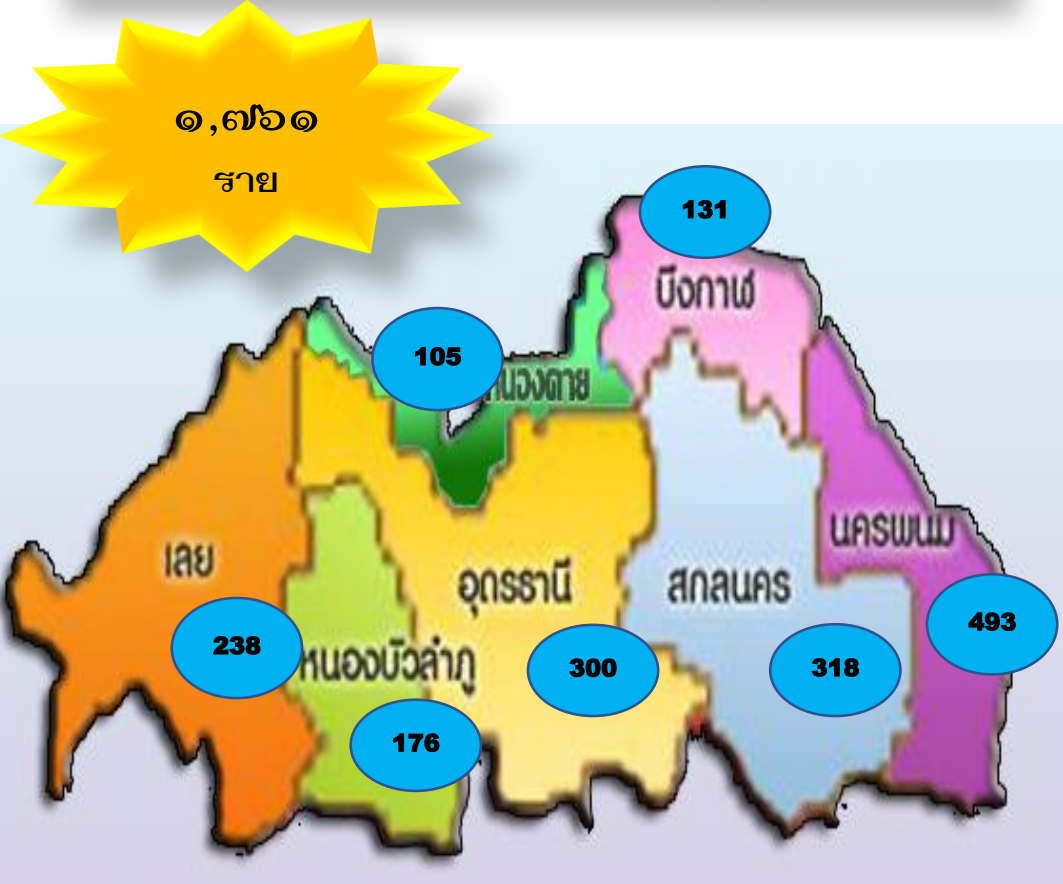
คำสั่งคณะกรรมการเขตสุขภาพที่ ๘ ที่ ๖๕๗/๒๕๖๒

ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ ๘
ประธานคณะกรรมการเขตสุขภาพที่ ๘

การดำเนินงานที่ผ่านมา

จำนวนผู้นิรโทษกรรมฯ เขตสุขภาพที่ ๘

คลินิกที่เปิดให้บริการแล้ว

เป้าหมาย กระทรวงฯ	เป้าหมายของเขตสุขภาพที่ ๘
คลินิกกัญชาฯ เขต สุขภาพละ 1 แห่ง	โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ในเขตสุขภาพที่ ๘ ทั้ง ๑๐ แห่ง ดำเนินการจัดตั้งคลินิกการให้บริการกัญชาทางการแพทย์ผสมผสาน (แผนปัจจุบันและแผนไทย)

บุคลากรทางการแพทย์ที่ผ่านการอบรมกัญชา ฯ เขตสุขภาพที่ ๘

ที่	จังหวัด	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	ผท.รพ	ผท.รพ.สต	พยาบาล
1	อุดรธานี	98	16	68	62	40	52
2	สกลนคร	31	4	29	57	151	16
3	เลย	7	1	10	25	19	5
4	หนองบัวลำภู	4	-	13	13	-	4
5	นครพนม	5	-	-	25	17	4
6	หนองคาย	9	1	10	28	11	10
7	บึงกาฬ	2	0	1	12	2	9
รวม		156	22	131	221	240	100

ข้อมูลใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับกัญชาฯ

ที่	จังหวัด	จำนวนฯ	ครอบครอง (วิจัย)	ครอบครอง ยส5	ผลิต (แปรรูป)	ผลิต (ปลูก)
1	อุดรธานี	23	1	-	-	5*
2	สกลนคร	18	13	3	1	2
3	เลย	1	-	-	-	-
4	หนองบัวลำภู	1	-	-	-	-
5	นครพนม	1	-	-	-	-
6	หนองคาย	5	-	-	-	-
7	บึงกาฬ	1	-	-	-	-
รวม		50	14	-	1	2

ที่มา: เว็บไซต์ <http://cannabis.fda.moph.go.th/>. สืบค้น เมื่อ 17 พ.ย.62

ดำเนินการ จริง

ครอบครอง เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยฯ (23 แห่งทั่วประเทศ)

1. รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
2. รพ.ห้วยเกิ้ง
3. รพ.วานรนิวาส
4. รพ.ร.สว่างแดนดิน
5. รพ.หนองบัวลำภู

ครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 (24 แห่งทั่วประเทศ)

1. รพ.พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตสกลนคร
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิม
พระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

ผลิต (ปลูก) ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 (11 แห่งทั่วประเทศ)

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาเขตสกลนคร
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิม
พระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

มหาอาณาจักรกัญชา กัญชงแห่งลุ่มแม่น้ำโขง

The Cannabis Kingdom in the Greater Mekong Subregion

เครือข่ายต้นแบบ
ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน

เครือข่าย
ส่งเสริมการปลูก

เครือข่าย
การวิจัย

การตลาด
ออนไลน์

เครือข่ายผู้ใช้

เครือข่ายควบคุม
คุณภาพ

การพัฒนา
องค์ความรู้

การพัฒนาคุณภาพ
คลินิกให้บริการ

สร้างเครือข่าย

สร้างรายได้

สร้างการเข้าถึง
บริการ

ต้นแบบครบวงจร

มหาอาณาจักรกัญชา กัญชงแห่งลุ่มแม่น้ำโขง

The Cannabis Kingdom in the Greater Mekong Subregion

๑. ความเหมาะสมของสภาพภูมิอากาศ (เทือกเขาภูพาน)

๒. ประวัติศาสตร์กัญชา เมืองหนองหารหล่ม ร.๕

๓. หางกระรอก สายพันธุ์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก

๔. ภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน กับการใช้กัญชาในพื้นที่

๕. เครือข่ายการดำเนินงานเมืองสมุนไพร เขต ๘

สร้างเครือข่าย

สร้างรายได้

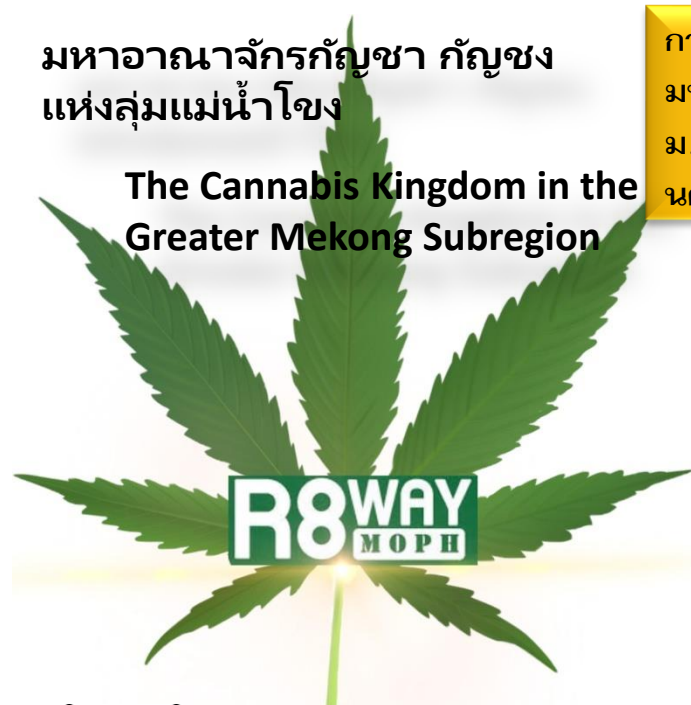
สร้างการเข้าถึง
บริการ

ต้นแบบครบวงจร

มหาอาณาจักรกัญชา กัญชง แห่งลุ่มแม่น้ำโขง

The Cannabis Kingdom in the
Greater Mekong Subregion

สร้างเครือข่าย

สร้างรายได้

สร้างการเข้าถึง
บริการ

ต้นแบบครบวงจร

การแพทย์แผนไทย, กรมการแพทย์,
มทสร.อีสานฯ, ม.เกษตรฯ, ม.ขอนแก่น,
ม.ราชภัฏ, ม.เชียงใหม่, มอ, ม.ศิลปากร
นครปฐม

1.
เครือข่าย
ส่งเสริม
การปลูก

มทสร.อีสานฯ(seed bank),
ม.เกษตรฯ,
วิสาหกิจชุมชน

2.เครือข่าย
ต้นแบบการ
ผลิตที่ได้
มาตรฐาน

รพ.พระอาจารย์ฝั้นฯ
มทสร.อีสานฯ
รพ.ห้วยเกิ้ง
รพ.เรณู

3.
เครือข่าย
ควบคุม
คุณภาพ

กรมวิทย์ฯ
มทสร.อีสานฯ
สนง.เกษตรจังหวัด

4. พัฒนา
องค์
ความรู้

การปลูก,
การผลิต,
ผู้ให้บริการ
ผู้รับบริการ,
อสม.
ปราชญ์ชุมชน
หมอพื้นบ้าน

5. พัฒนา
คุณภาพ
คลินิก
ให้บริการ

6.
เครือข่าย
ผู้ใช้

7.
การตลาด
ออนไลน์

8.
เครือข่าย
วิจัย

The Cannabis
Kingdom in
the Greater
Mekong
Subregion

เครือข่ายส่งเสริมการปลูก

มาตรฐานการปลูกกัญชา กัญชง

GAP

IFOAM, USDA Organic Standard

เครือข่ายการปลูก

- 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร
(Seed bank)
- 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสกลนคร
- 3 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนในเขตสุขภาพที่ 8

สถานที่กำลังดำเนินการขออนุญาตผลิต (ปลูก) กัญชาทางการแพทย์

๒

รพ.สต.เข็ยงพิณ อ.เมืองอุดรธานี
ร่วมกับ
❖ วิสาหกิจชุมชนเข็ยงพิณพืช
อินทรีย์

๑

❖ รพร.บ้านดุง
❖ รพ.ห้วยเก็ง อ.กุมภวาปี
ร่วมกับ กลุ่มเกษตรกรรวมน้ำใจ
ช่วยเหลือเพื่อน อ.บ้านดุง

๓

❖ รพ.สต.หนองแขง
❖ รพ.หนองวัวซอ
ร่วมกับ วิสาหกิจชุมชนบ้าน
โพธิ์วาริ อ.หนองวัวซอ

หน่วยงานของรัฐร่วมกับ
วิสาหกิจชุมชน

๑. รพร.บ้านดุง
(ณ รพ.สต.สระแก้ว)
๒. รพ.ห้วยเก็ง อ.กุมภวาปี
๓. รพ.สต.เข็ยงพิณ
อ.เมืองอุดรธานี
๔. รพ.สต.หนองแขง
อ.หนองวัวซอ
๕. รพ.หนองวัวซอ

เครือข่ายต้นแบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน

มาตรฐานการผลิตที่ดี GMP

วัตถุดิบกัญชา/กัญชงและสมุนไพร

ยาสำเร็จรูป

จังหวัดสกลนคร

๑. โรงพยาบาลพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร
๒. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน สกลนคร
๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน

จังหวัดนครพนม

๑. โรงพยาบาลเรณูนคร

จังหวัดอุดรธานี

๑. โรงพยาบาลห้วยเกิ้ง

เครือข่ายควบคุมคุณภาพ

1.ควบคุมคุณภาพการปลูก

- 1.ควบคุมการปลูกตามมาตรฐาน GAP, Organic
- 2.คัดเลือกสายพันธุ์ต้นแบบที่ดี : กัญชา กัญชง

2.ควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ/ยาสำเร็จรูป

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

1.ตรวจวิเคราะห์วัตถุดิบ

2.ตรวจวิเคราะห์สารสำคัญ

3.ตรวจสอบคุณภาพยาสำเร็จรูป

การพัฒนาองค์ความรู้

1. องค์ความรู้เรื่องการปลูกกัญชา กัญชง

- วิสาหกิจชุมชน
- อสม.
- หมอพื้นบ้าน
- ผู้ป่วย

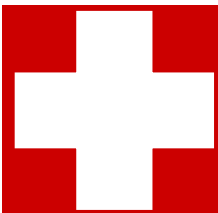
2. องค์ความรู้เรื่องการผลิต/แปรรูป

- วิสาหกิจชุมชน
- หมอพื้นบ้าน

3. องค์ความรู้เรื่องการรักษา

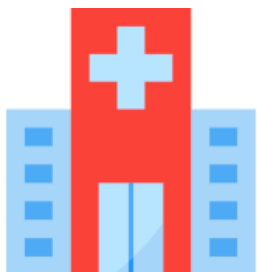
- บุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เภสัชกร แผนไทย นักวิชาการสาธารณสุข)
- ผู้รับบริการ
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (หมอประจำหมู่บ้าน)
- ประชาชนชาวบ้าน หมอพื้นบ้าน

การพัฒนาคลินิกให้บริการ

สถานการณ์ในปัจจุบัน

1. ผลิตภัณฑ์กัญชามีปริมาณจำกัด
2. ผู้รับบริการไม่สามารถเข้าถึงยาได้ทั่วถึง
3. สถานบริการมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา

การพัฒนาคลินิกการให้บริการ

1. ขยายบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์ ครอบคลุม 7 จังหวัด
2. สนับสนุนผลิตภัณฑ์กัญชาสู่หน่วยบริการอย่างทั่วถึง
3. สร้าง Role model คลินิกให้บริการ 1 แห่ง/จังหวัด
4. เสริมความรู้ให้บุคลากรทางการแพทย์/ผู้ป่วย อย่างถูกต้อง

เครือข่ายผู้ใช้กัญชา

สถานการณ์ในปัจจุบัน

1. ผู้รับบริการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน
2. ผู้รับบริการไม่สามารถเข้าถึงยาได้ทั่วถึง
3. ประชาชนยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง
4. ตำรับยากัญชาหมอพื้นบ้านในพื้นที่ที่ยังไม่มีการรวบรวม

เครือข่ายผู้ใช้กัญชาทางการแพทย์

1. รวบรวมองค์ความรู้หมอพื้นบ้าน เขตสุขภาพที่ 8
2. จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้กัญชาทางการแพทย์ เขต 8
3. แשרประสบการณ์ผู้ป่วยที่ใช้กัญชาในการรักษาโรคต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการศึกษาและเก็บข้อมูลวิจัยต่อไป (Case study or Retrospective Cohort)

การตลาดออนไลน์

ผลิตภัณฑ์กัญชา กัญชง

1. อาหาร/อาหารเสริม
2. เครื่องสำอาง
3. เครื่องนุ่งห่ม

การท่องเที่ยวเชิงนวัตวิถี

ผู้จำหน่าย

1. วิสาหกิจชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐ
2. หมอพื้นบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน

เครือข่ายการวิจัยครบวงจร

วิจัย : การปลูก/สายพันธุ์

วิจัย : การผลิต/ผลิตภัณฑ์

วิจัย : สัตว์ทดลอง/การออกฤทธิ์

วิจัย : ประสิทธิภาพ/ความปลอดภัย

ปัญหาและอุปสรรค

การเข้าถึงบริการคลินิกกัญชาทางการแพทย์

๑. ยาไม่พอ
๒. มีคนใช้จำนวนมากที่ต้องการใช้
๓. คลินิกที่ให้บริการยังมีไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

การส่งเสริมการผลิต (ปลูก) และผลิต (แปรรูปและสกัด)

๑. ขั้นตอนการขออนุญาตปลูกจากผู้อนุญาตมีความเข้มงวด
๒. ตลาดหรือแหล่งกระจาย ยังถูกจำกัด
๓. ต้องได้รับอนุญาตทุกกระบวนการ (ผู้ปลูก ผู้ซื้อ ผู้ขาย)
๔. ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์กัญชาทางการแพทย์ค่อนข้างสูง

การศึกษาและการวิจัยกัญชาทางการแพทย์

๑. ขั้นตอนการวิจัยกัญชาทางการแพทย์ยังถูกจำกัด